

الگوی رشد و شاخص وضعیت در برخی از ماهیان با ارزش تجاری در آبهای ساحلی

خوزستان

الهام نسیان پور¹*

¹ گروه شیلات، دانشکده منابع طبیعی دریا، دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر، خرمشهر

*مسئول مکاتبات: shimash.1994@yahoo.com

چکیده: رابطه طول و وزن یکی از مهم‌ترین شاخص‌های مورد مطالعه در تحقیقات شیلاتی است، زیرا اطلاعات بسیاری را در زمینه شرایط یک جمعیت آبی نشان می‌دهد. از این اطلاعات می‌توان برای تخمین نرخ رشد و مرگ و میر و نیز دسترسی به میزان پایداری یک ذخیره ماهی استفاده نمود. از سوی دیگر، رابطه طول و وزن ماهیان برای ارائه اطلاعات در مورد شرایط ماهی و تعیین ایزومتریک یا آلومتریک بودن رشد ماهی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این مطالعه به بررسی رابطه طول و وزن ماهی‌های راشگو (*Eleutheronema tetradactylum*)، شوریده (*Otolithes ruber*) و حلوا سفید (*Pampus argentus*) به‌عنوان سه گونه مهم با ارزش تجاری و شیلاتی در آب‌های ساحلی خوزستان پرداخته شده است. نمونه‌های مورد مطالعه از ماهیان صید شده توسط ناوگان صیادی در اسکله هندیجان بوده و داده‌های مربوطه ضمن آمارگیری شیلاتی در بهار، تابستان و پاییز سال 1395 جمع‌آوری گردید. تعداد 195 عدد ماهی راشگو، 387 عدد ماهی شوریده و 280 عدد ماهی حلوا سفید مورد زیست‌سنجی قرار گرفت. برای تعیین ارتباط بین طول کل و وزن بدن ماهی‌ها از رابطه نمایی $w=aL^b$ استفاده گردید. رابطه طول کل- وزن برای ماهی راشگو به شکل $Y=0.0257X^{2.8307}$ با ضریب همبستگی 0/88 و برای ماهی شوریده $Y=0.0089X^{3.0388}$ با ضریب همبستگی 0/97 به دست آمد. همچنین این معادله برای ماهی حلوا سفید به شکل $Y=0.0702X^{2.7578}$ با ضریب همبستگی 0/88 محاسبه شد. در ماهیان راشگو و حلوا سفید نتایج، اختلاف معنی‌داری بین مقدار محاسبه شده پارامتر b با مقدار استاندارد 3 را نشان داد. در حالی که این اختلاف معنی‌دار در ماهیان شوریده مشاهده نگردید. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که الگوی رشدی در دو ماهی راشگو و حلوا سفید به شکل آلومتریک منفی و در ماهی شوریده به شکل ایزومتریک است. زیرا اگر عدد به دست آمده برای b با عدد 3 اختلاف معنی‌داری نداشته باشد ماهی دارای رشد همگون (ایزومتریک) است. زمانی که b کمتر از 3 باشد ماهی رشد آلومتریک منفی و زمانی که b بیشتر از 3 باشد، ماهی رشد آلومتریک مثبت نشان داده است. وقتی b بیشتر از 3 باشد، ماهی چاق‌تر و زمانی که کم‌تر از 3 باشد ماهی لاغرتر است.

کلیدواژه‌ها: الگوی رشد، راشگو، شوریده، حلوا سفید